

Studiehandledning

Studieperiod: VT 2024
(Uppdaterad: 2024-03-12)

Professionalitet, etik och samverkan i socialt arbete, 15 hp, 745G68

Professionalism, Ethics, and Cooperation in Social Work, 15 credits

Kursansvarig: Sofi Arenius, sofi.arenius@liu.se

Examinator: Sofi Arenius, sofi.arenius@liu.se

Medverkande lärare (Förutom dessa tillkommer det gästföreläsare)

NAMN LÄRARE	E-POST
Andersson Johanna	johanna.a.andersson@liu.se
Arenius Sofi	sofi.arenius@liu.se
Holgersson Stefan	stefan.holgersson@liu.se
Johansson Anita	anita.johansson@liu.se
Larsson Ann-Christine	ann-christine.larsson@liu.se
Larsson Susanne	susanne.larsson@liu.se
Lodén Gustafson Kerstin	kerstin.loden.gustafson@liu.se
Mahrs Träff Annsofie	annsofie.mahrs.traff@liu.se
Peterson Berge Jessica	jessica.petersson.berge@liu.se
Sverker Annette	annette.sverker@liu.se
Söderberg Christina	christina.soderberg@liu.se
Thorén Lagerlöf Louise	louise.thoren.lagerlof@liu.se
Torgé Joy	joy.torge@liu.se
Wastesson Karin	karin.wastesson@liu.se
Ågren Axel	axel.agren@liu.se

Innehåll

Viktiga dokument och webbsidor för kursen.....	2
Frågor.....	2
Närvaro	2
Kursens innehåll	2
Kursens lärandemål och examination.....	2
Kriterier för betyg på helkurs	3
Detaljschema för kursen.....	4
Professionellt förhållningssätt och självkänedom – PFS	6
Gruppkontrakt	6
Presentation av er själva inför era nya gruppmedlemmar	6
Examination och obligatoriska moment.....	6
Parallella moment.....	6
Färdighetsträning: Etiskt dilemma (FÄR9).....	7
Intervjuer samt skriftlig gruppuppgift: Vad är professionalitet (INL1)	9
Färdighetsträning: Bemötandedag (FÄR3).....	11
Seminarium: Vad är professionalitet (SEM1)	12
Seminarium: Professionalitet Etik och Interprofessionell samverkan (SEM4)	14
Färdighetsträning: Reflekterande team (FÄR2)	14
Färdighetsträning: Interprofessionellt arbete (FÄ10), Socialt arbete och konst.....	15
Färdighetsträning: Workshop Professionell utveckling och relationskompetens (FÄR8)	16
Färdighetsträning: Kris och katastrofarbete (FÄR7)	17
Seminarium: Interprofessionellt arbete, litteraturseminarium (SEM2)	18
Färdighetsträning: Samordnad individuell plan (SIP) (FÄR5)	19
Individuell hemtentamen (EXM1).....	19
Allmän information	20
Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation.....	20
Information om undervisning och arbetsformer	20
Studentinflytande via Lärandedialog och Studentråd	20
Kurslitteratur och referenslitteratur	20
Kursvärdering	21
Schema.....	21
Vad är en disciplinförseelse?	21
Upphovsrätt.....	22
Pandemirestriktioner	22

Viktiga dokument och webbsidor för kursen

Varje kurs hanteras formellt genom ett antal dokument (som finns tillgängliga via Lisam), dessa är:

Programhandbok

Kursplan

Litteraturlista

Studiehandledning

Glöm inte att ha med dessa dokument till kursintroduktionen

Viktig information finns på **Liunet student**.

Den lärplattform som används är **Lisam**. All kursinformation, olika kursdokument samt kurskommunikation läggs ut där. Ibland används även kommunikationsverktygen **Teams** och **Zoom** samt digitala tentamen i **WISEflow**.

Frågor

Vid frågor titta först i denna Studiehandledning, Programhandboken eller Liunet student då mycket av informationen finns i dessa dokument och på webbsidan. Hittar ni inte svaret hör med någon i arbetsgruppen. Om frågan fortfarande kvarstår så går det bra att ställa den till kursansvarig på den Frågor och svar-funktion som finns på varje kurs Lisam-sida. På så vis får alla ta del av frågan och kursansvarig slipper svara på samma fråga flera gånger. Är frågan av mer privat karaktär som inte alla behöver ta del av går det givetvis bra att mejla kursansvarig. Ni är många studenter och det blir väldigt mycket arbete med att svara på enskilda mejl. Så om möjligt spara också frågor till utsatta frågestunder.

Närvaro

Studenter förväntas närvara vid de lärtillfällen som erbjuds och vid ordinarie examinerande moment. Giltig frånvaro är sjukdom och vård av barn. Meddela kursansvarig om du inte kan delta vid examinerande moment. Det går inte att bli godkänd på en kurs genom att bara göra ersättningsuppgifter. En generell riktlinje är att studenten ska ha närvarat vid majoriteten av de ordinarie examinerande momenten annars kan examinator besluta att studenten behöver göra om kursen. **I denna kurs finns flera moment som bedöms inte kunna ersättas med skriftlig uppgift och av resursmässiga skäl inte ges som ersättningstillfälle. Om en student missar dessa tillfällen får studenten gå på tillfället vid nästa kursomgång.**

Kursens innehåll

Socionomens professionella yrkesidentitet och kompetens är kursens huvudtema. Handledning, självkännedom, samtalsmetodik och professionsetisk värderingsförmåga som metoder och verktyg för professionell utveckling introduceras och tränas som förberedelse för VFU och hållbarhet i kommande yrkesliv. Teoretiska perspektiv på profession och professionsetik behandlas. Under den andra delen av kursen behandlas teorier och metoder för interprofessionellt arbete och samverkan. Genom att den studerande möter såväl yrkesverksamma från olika professioner som studerande från andra professionsutbildningar uppmärksammas olika villkor och praxis samt problem och möjligheter i praktisk samverkan. Avslutningsvis identifieras och sammanfattas det egna behovet av ytterligare kunskap och kompetensutveckling.

Kursens lärandemål och examination

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

1. redogöra för och tillämpa teorier rörande professioner, professionsetik och interprofessionell samverkan i socialt arbete
2. jämföra olika professioners villkor och praxis samt identifiera förutsättningar för interprofessionell samverkan
3. tillämpa professionsetisk värderingsförmåga och förhållningssätt
4. tillämpa kunskaper om kommunikation och samtalsmetodik i mötet med individer och grupper i det sociala arbetet
5. tillämpa metoder och verktyg för professionell utveckling, samverkan och hållbarhet
6. värdera den egna professionella utvecklingen samt identifiera fortsatta utvecklingsbehov

Lärandemålen examineras återkommande och kontinuerligt under kursen.

Examinationerna ska även ses som lärtillfällen.

Generell information om examination samt om plagiering finns i Programhandboken eller Liunet student.

Följande examinerande moment ingår i kursen:

BENÄMNING MOMENT	I HUVUDSAK LÄRANDEMÅL	EXAMINATIONSKOD	HP	BETYG	ÅTERKOPPLING
Hemtentamen	Alla	EXM1	6	U,G,VG	Skriftlig via bedömningsmall
Reflekterande team	4, 5, 6	FÄR2	0,5	U,G	Muntlig
Bemötandedag	3, 4,	FÄR3	0,5	U,G	Muntlig
SIP	2, 5	FÄR5	0,5	U,G	Muntlig
Kris- och katastrofarbete	4, 5, 6	FÄR7	0,5	U,G	Muntlig
Professionell utveckling och relationskompetens	4, 5, 6	FÄR8	1	U,G	Muntlig
Etiskt dilemma	3	FÄR9	0,5	U,G	Muntlig
Interprofessionellt arbete	1, 5	FÄ10	0,5	U,G	Muntlig
Skriftlig gruppuppgift, Vad är professionalitet	3, 4	INL1	2	U,G	Muntlig och skriftlig
Vad är professionalitet?	3, 4, 6	SEM1	1	U,G	Muntlig
Interprofessionellt arbete, litteraturseminarium	1, 2	SEM2	1	U,G	Muntlig
Professionalitet Etik och Interprofessionell samverkan	1, 2, 3, 4, 5	SEM4	1	U,G	Muntlig

Kriterier för betyg på helkurs

Kursen examineras genom:

- aktivt deltagande i färdighetsträning, betygsskala: D
- färdighetstränande samtalsövningar i grupp, betygsskala: UG
- färdighetstränande integrationsmoment i grupp, betygsskala: UG
- aktivt deltagande i seminarier, betygsskala: UG
- skriftlig gruppuppgift, betygsskala: UG
- individuell skriftlig hemtentamen, betygsskala: UV
- För Godkänt slutbetyg krävs Godkänt på samtliga moment. För Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på den individuella skriftliga hemtentamen.

Detaljschema för kursen

Föreläsningar/läshänvisningar

FÖRELÄSNING	FÖRELÄSARE	LITTERATUR	FORM
Introduktion av kursen	Sofi Arenius	Programhandbok Kursplan Litteraturlista Studiehandledning	
Den organisationsberoende professionen och dess etiska utmaningar	Sofi Arenius	Banks, Sarah. (2012) "Negotiating personal engagement and professional accountability: professional wisdom and ethics work." <i>European Journal of Social Work</i> , 16(5): 587-604. Johansson, Staffan; Dellgran Peter och Höjer, Staffan (Red), (2015.) <i>Människobehandlande organisationer. Villkor för ledning, styrning och professionellt välfärdsarbete</i> . Stockholm: Natur och kultur. (Kap 3,4,7,9)	
Socialellt hållbart professionellt arbete om professionell utsatthet	Jakob Carlander	Carlander, Jakob; Wedeen, Andreas (2019) Att förstå sin egen utsatthet- stöd för professionella i människovårdande yrken. Stockholm: Liber	
Att genomföra en intervju	Joy Torgé	Eriksson, Zetterkvist, Ulla; Ahrne Göran "Intervjuer" (kap 3) i Ahrne Göran; Svensson Peter (Red) (2015) <i>Handbok i kvalitativa metoder</i> Stockholm: Natur & Kultur. (Denna bok kommer användas på T6) Akademikerförbundet SSR. (2017) Etik i socialt arbete- Etik kod för socialarbetare	
Etiska teorier och moralisk yrkesutövning	Joy Torgé	Henriksen, Jan-Olav & Vetlesen, Arne Johan. (2013). <i>Etik i arbete med människor</i> . [3:e rev. uppl.] Lund: Studentlitteratur. Christoffersen, Svein Aage (red.) (2017). <i>Professionsetik</i> . [2:a rev. uppl.] Malmö: Gleerups	
Professionsetik och etiska dilemman i socialt arbete	Joy Torgé	Pettersson, Ulla (2018) Etik och socialtjänst, om förutsättningar för det sociala arbetets etik. Malmö: Gleerups International Federation of Social Workers (IFSW) (2018) Global Social Work Statement of Ethical Principles Boddy, Jennifer & Dominelli Lena (2016) "Social media and social work: The challenge of a new ethical space" <i>Australian social work</i>	
Deltagardemokratiska metoder	Ann-Christine Larsson		
Introduktion Bemötandedag	Anita Johansson		
Introduktion till Reflekterande team	Johanna Andersson	Tom Andersen Reflekterande Processer Samtal och samtal om samtalen (ingår som kurslitteratur på T5 VFU)	
Introduktionsföreläsning om interprofessionellt arbete och samverkan:	Axel Ågren	Banks, Sarah (2010) "Interprofessional Ethics: A Developing Field? Notes from the Ethics & Social Welfare Conference, Sheffield, UK, May 2010". <i>Ethics and Social Welfare</i> 4(3): 280- 294	

Perspektiv på samverkan i olika välfärdscontexter		Dunér, Anna & Wolmesjö Maria (2015) "Interprofessional Collaboration in Swedish health and social care from a care manager's perspective". <i>European Journal of Social Work</i> 18(3): 354-369. Johansson, Staffan; Dellgran Peter och Höjer, Staffan (Red), (2015.) <i>Människobehandlande organisationer. Villkor för ledning, styrning och professionellt välfärdsarbete</i> . Stockholm: Natur och kultur. (Kap 13) Hall, Pippa (2005) "Interprofessional teamwork: Professional cultures as Barriers". <i>Journal of Interprofessional Care</i> , 19 (sup1): 188-196	
Kris- och katastrofarbete	Valborg Jansson	Socialstyrelsen (2018) Krisstöd vid allvarlig händelse	
Konst och samverkan	Louise Thorén Lagerlöf	Alfreds, Lott & Åberg, Charlotte (2017) "Social sculpture through dreams and conversations: Creating spaces for participatory and art-based methods". I: Livholts, Mona & Bryant, Lia (red.) <i>Social Work in a Glocalised World</i> . New York: Routledge (Kapitlet läggs ut på Lisam). I föreläsningen fördjupas kunskap om framväxten av interprofessionell samverkan inom socialt arbete. Det tydliggörs hur olika professioner kan samverka i praktiken genom konst och socialt arbete. Föreläsningen kommer att behandla hur det går att använda sig av kreativa metoder som socionom och hur konst kan vara socialt arbete.	Inspelad föreläsning
"Samordningsförbund – för bättre lokal samverkan"	Elin Ahlm, Mattias Bergström,	Föreläsningen handlar om samordningsförbund och om hur myndigheter tillsammans kan arbeta för att erbjuda bättre insatser till personer som står utanför arbetsmarknaden.	
Introduktion till färdighetsträning, samordnad individuell plan (SIP)	Christian Nyenger, Anna Boodh	Nordström, Erik, Josephson Irene, Hedberg Berith & Kjellström Sofia (2016) Agenda för samverkan eller verksamhetens agenda? - Om professionellas erfarenheter av samverkan enligt samordnad individuell plan. <i>Socialvetenskaplig tidskrift</i> . 23(1), s. 37-57.	
Samverkan mellan organisationer och professioner – exemplet brottsprevention polisen socialtjänsten	Christina Söderberg	Söderberg, Christina (2016). <i>Individeriktad brottsprevention – om SSPF och viljan att samverka</i> Norrköping : Linköpings universitet Föreläsningen lyfter fram och problematiserar samverkan och dess fördelar men också behovet av att ibland inte samverka utan tydliggöra ansvarsfördelningen mellan varje förvaltning och myndighet/organisation och profession. Föreläsningen utgår från föreläsarens erfarenheter av samverkan mellan polisen och kommunen vad gäller brottspreventivt arbete riktat mot barn och unga.	
Konflikter och konflikthantering	Stefan Holgersson	Lennéer-Axelson, Barbro & Thylefors, Ingela. (2013) <i>Konflikter: uppkomst, dynamik och hantering</i> . [2:a omarb. rev. utg.] Stockholm: Natur & kultur. (Kap 1, 2, 3, 4, 7, 9 och 12)	
Hållbar som socionom, om stress och egenomsorg i sin profession	Sofi Arenius	Carlander, Jakob; Wedeen, Andreas (2019) Att förstå sin egen utsatthet - stöd för professionella i människovårdande yrken. Stockholm: Liber	

Professionellt förhållningssätt och självkänedom - PFS

Professionellt förhållningssätt och självkänedom (PFS) är en process som pågår under hela utbildningen. Syftet med PFS-momenten är att ge studenter möjlighet att stärka sin professionella utveckling, empatiska förmåga och att utveckla ett etiskt genomtänkt förhållningssätt. Ett av de viktigaste pedagogiska verktygen för detta är reflektionspass, då studenter i grupp under handledning tränar på att reflektera kring aspekter av professionellt förhållningssätt och självkänedom. Vid frågor kontakta PFS ansvarig Johanna Andersson.

Gruppkontrakt

I denna kurs blir ni indelade i nya grupper. Därför har det avsatts tid för er att i era nya arbetsgrupper utforma ett nytt gruppkontrakt. Underlag finns på LISAM i mappen ”Kursinformation”. Ladda upp gruppkontraktet i ert grupprum på LISAM. Era gruppkontrakt kommer läsas av och följas upp av era respektive lärare i Reflekterande team.

Presentation av er själva inför era nya gruppmedlemmar

Innan ert första Reflekterande team skall ni sammanställa en kortare presentation av er själva (ca en sida långt). Ni tar utgångspunkt i er egen professionella utveckling och får gärna presentera vilket område av socialt arbete ni är intresserade av att göra VFU inom. Lyft fram vad ni är intresserade att lära er mer om samt era förväntningar på den kurs ni nu går på. Ni väljer sen själva vad ni vill lyfta i presentationen. Den läggs upp i grupprummet på Lisam senast en vecka innan första reflekterande teamet äger rum. Dessa presentationer kommer läsas av era lärare i Reflekterande team.

Examination och obligatoriska moment

Alla uppgifter skrivs med Times New Roman 12 punkter 1,5 radavstånd och en sida är en (1) A4 sida motsvarande ca 500 ord. **I de fallen missat moment bedöms kunna ersättas av en uppgift så ska ersättningsuppgifter lämnas in i inlämningsmappen för momentet senast en vecka efter kursens slut.** För sent inlämnad examination, komplettering, omexamination, ersättningsuppgift eller missat ersättningstillfälle innebär att momentet eller examinationen får göras om vid nästa kurstillfälle. **Ett missat moment som inte bedöms kunna ersättas och som inte ges som ersättningstillfälle får göras om vid nästa kurstillfälle.** Kontakta i så fall utbildningsadministratörerna så kan de lägga in dig i nästa kurstillfälles Lisam-rum.

Parallella moment

I denna kurs kommer ni inledningsvis att arbeta delvis parallellt med några moment. Ni kommer först att arbeta med ett etiskt dilemma utifrån en fallbeskrivning (FÄR9). Samtidigt behöver ni tidigt komma i gång med nästa moment i kursen (INL1) och planera intervjuer. Därför finns tid avsatt i ert schema till det redan vid er andra gruppträff, innan arbetet med det etiska dilemman drar igång.

Efter arbetet med etikfallen följer tre moment som kan sägas höra samman, (kurskoderna INL1, FÄR3 samt SEM1). Ni kommer att genomföra en uppgift där ni ska intervjua yrkesverksamma socionomer (INL1) och en s.k. ”bemötandedag” (FÄR3) då ni ska få lyssna till brukares erfarenheter av sina kontakter med socialarbetare. Dessa två uppgifter kommer ni i viss mån att

arbeta med parallellt. De utmynnar sedan i ett seminarium (SEM1) där ni ses i grupper och reflekterar över era erfarenheter. Till den första uppgiften, INL1, ska ni själva leta upp socionomer att intervjua och då detta kan ta lite tid så behöver ni alltså börja med den uppgiften redan vid kursstart. (Nedan finns momenten mer utförligt beskrivna.)

Därefter följer några praktiska moment. Ni ska intervjua en student från en annan professionsutbildning (SEM4), genomföra en övning i kris- och katastrofarbete (FÄR7) samt öva samverkan via SIP- Samordnad Individuell Plan (FÄR5). Ni kommer även att öva er i samtal via reflekterande team (FÄR2). Ännu ett samverkansmoment handlar om hur konst kan användas i socialt arbete (FÄ10). Det finns också ett litteraturseminarium (SEM2) inlagt, där ni får tillfälle att fördjupa era kunskaper om samverkan.

Kursen avslutas med en workshop där ni reflekterar kring er egen professionella utveckling (FÄR8). Därefter hemtentamen (EXM1).

Färdighetsträning: Etiskt dilemma (FÄR9)

Denna färdighetsträning är indelad i två pass.

Dag 1:

Er arbetsgrupp får ett fall att arbeta med (se mapp på Lisam). Fallet innehåller ett etiskt problem/dilemma. Olika sätt att hantera dilemmat ger olika utfall. Det finns inget säkert rätt sätt att agera utan det är er uppgift i arbetsgruppen att diskutera fallet och därefter redogöra för vad det etiska problemet/ dilemmat handlar om. Ni ska också analysera fallet utifrån en etisk beslutsmodell:

1. *Antingen kapitlet: "KLOK: en modell för etiskt ställningstagande" i Henriksen, Vetlessen Etik i arbete med människor*
2. Alternativt kapitlet "Utgångspunkter för etisk analys i socialt arbete" av Göran Hermerén i Peterson Ulla (2018) *Etik och socialtjänst*.

Varje grupp tilldelas en av modellerna, se tabell nedan. Resonera i gruppen kring hur ni skulle kunna agera och motivera era argument. Sammanställ ett gruppgemensamt dokument om max två sidor. Spara dokumenten med er grupps namn. Redogör för vilka i gruppen som deltog och om någon var frånvarande. Ladda upp dokumenten på samarbetsytan på Lisam senast kl 17.00 samma dag.

Etiskt dilemma: Indelning för grupper och kommentarer				
Grupp	Fall	KLOK: En modell för etiskt ställningstagande” i Henriksen, Vetlessen ”Etik i arbete med människor”	”Utgångspunkter för etisk analys”. Göran Hermerén i Peterson, Ulla (2018) Etik och socialtjänst	Kommentarer grupp
A	1	X		D
B	1		X	C
C	2	X		B
D	2		X	A
E	1	X		H
F	1		X	G
G	2	X		F
H	2		X	E
I	1	X		J
J	1		X	I

Dag 2:

Inför dag två ska ni ha tagit del av en annan grupps skriftliga rapport, som arbetat utifrån den andra etiska beslutsmodellen. Se i tabellen ovan vilken etisk modell som ni tilldelats och vem ni ska kommentera på. Ni har därefter två lektionstimmar där ni den första timmen träffas tillsammans med den andra gruppen, se schema. Grupperna ger återkoppling på varandras arbete; vad som gjorts bra, vad som kunde utvecklats, helhetsintryck samt övrigt som ni finner relevant. Lyft även fram era reflektioner kring styrkor respektive svagheter med båda modellerna. Den andra timmen samlas alla grupper i en gemensam sal tillsammans med lärare, för sammanfattning och diskussion.

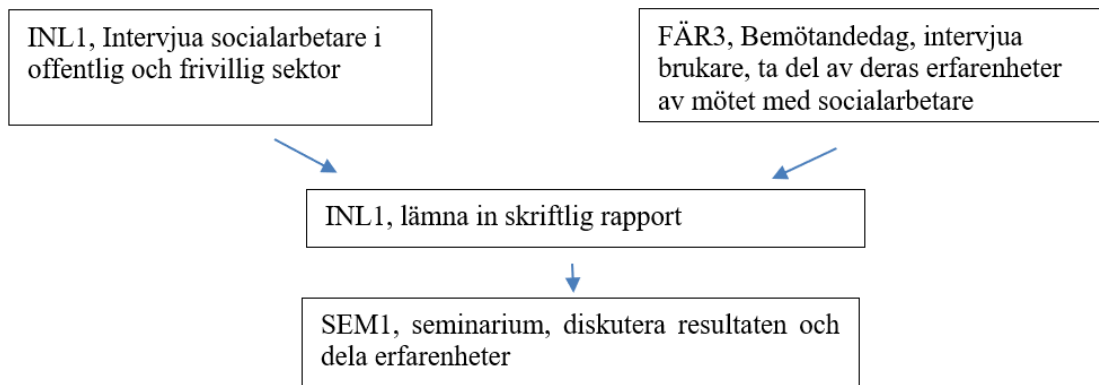
Varje grupp skapar ett nytt dokument på ca 1 sida med skriftlig återkoppling på den andra gruppens arbete. Spara dokumentet med gruppens namn och ladda upp detta dokument under inlämningar Etiskt dilemma. Tydliga stolpar räcker. Ange här vilka som var närvarande och om någon var frånvarande.

Ersättningsuppgift

För student som på grund av sjukdom eller vård av barn ej har kunnat vara med i gruppens arbete så skall studenten själv följa instruktionerna för denna färdighetsträning och för dag 1 skriva en sida med en egen analys av gruppens tilldelade fall. För dag 2 en egen återkoppling av den andra gruppens arbete på en sida.

Intervjuer samt skriftlig gruppuppgift: Vad är professionalitet (INL1)

Detta moment hör samman med två andra moment enligt nedan:

I genomförandet av denna uppgift ska ni arbeta både i smågrupper och i hela arbetsgruppen. Ni ska genomföra en intervjuuppgift som utforskar professionalitet i socialt arbete och samtidigt ger er övning på att intervju. Resultatet från intervjuerna ska kopplas till litteratur och presenteras i en skriftlig grupp rapport. I arbetet med grupp rapporten och vidare i ett seminarium ska ni även använda er av arbetsgruppens gemensamma underlag från den sk Bemötandedagen (FÄR3), se nedan. Ni skall senare vid ett seminarium (SEM1) delge och diskutera det ni kommit fram till.

Intervjuuppgift

Dela in arbetsgruppen i två-(tre) mindre grupper. Varje delgrupp ska genomföra två semistrukturerade intervjuer, dels med en socionom som arbetar inom den offentliga sektorn, dels med en person/socialarbetare som verkar inom den frivilliga sektorn/ NGO:s inom socialt arbete. (Delas arbetsgruppen i två delar innebär det alltså att gruppen totalt gör fyra intervjuer.) Se i arbetsgruppen till att ni får spridning inom olika arenor och arbetsuppgifter, sprid er gärna även geografiskt över olika kommuner. Ni väljer själva, tillsammans med den som ni intervjuar, om ni ska träffas eller göra intervjun på distans. Ni ansvarar själva för att leta upp lämpliga intervjukandidater. Det kan ibland initialt upplevas svårt att få fatt i kandidater att intervju, framför allt från frivilliga sektorn, men med lite kreativitet och tålamod brukar det lösa sig bra. Tänk fritt och brett, hur kan ni få del av professionellas erfarenheter av sitt arbete med utsatta människor? Försök att i första hand hitta en socionom att intervju, men lyckas ni inte så går det även bra att intervju någon med en annan bakgrund.

Innan smågrupperna genomför intervjuerna skapar arbetsgruppen tillsammans frågor som handlar om vad socialt arbete innebär och som ni tänker ska fånga fenomenet ”professionalitet i socialt arbete” (inklusive etiska aspekter). Strukturera frågorna i en viss ordning, det vill säga gör en skriftlig planering med frågeområden i en s.k. *intervjuguide*. Ni kan med fördel använda er av kurslitteratur och föreläsningar för att formulera frågorna. Intervjuguiden skall sen bifogas till er skriftliga grupp rapport (som bilaga). Intervjuerna kan komma att bli olika långa beroende på de frågor ni har och respondentens svar, men ett riktmärke är ca 30–60 min per intervju.

En föreläsning om att intervjua ges av Joy Torgé inför momentet. Den fördjupar era kunskaper från tidigare terminer om att intervjua och att förbereda en intervjuguide. Ta också hjälp av kapitlet ”Intervjuer” (kap 3) av Ulla Eriksson Zetterkvist och Göran Ahrne. Denna lärobok i vetenskaplig metod är även huvudbok på termin 6 så det är inte bortkastade pengar att köpa den även om ni till denna kurs bara använder ett kapitel.

När ni genomför intervjuerna kan ni dela upp rollerna så att en eller två personer ställer frågor och en eller två är observatörer och för anteckningar av intervjupersonernas svar och så byter ni vid intervju nr 2. Om intervjupersonerna tillstyrker får ni förstås också spela in intervjuerna.

Sammanställ svaren på varje fråga och skicka till varandra eller lägg in i arbetsgruppens mapp innan ni ses. Tillsammans i hela arbetsgruppen går ni igenom intervjusvaren och ser vad som framträder som centralt i förhållande till fenomenet ”Professionalitet i socialt arbete”. I denna bearbetning lyfter ni även in ert material från bemötandedagen. En heldag finns avsatt i schemat för detta men ni måste själva i gruppen bedöma hur mycket tid som ni behöver för arbetet och hur ni lägger upp det. Sök mönster i de intervjuades alla svar som visar på centrala teman. Det kanske slutligen blir ca 3–5 teman.

Skriftlig grupp rapport

För godkänt resultat ska den skriftliga redovisningen omfatta en presentation av:

- 1) vilka som har intervjuats, (här ska ni inte namnge utan mer inom vilket område och vilken funktion)
- 2) hur ni genomfört intervjuerna och bearbetningen av dessa samt hur ni löste de eventuella svårigheter som uppstod
- 3) ert resultat; dvs era tematiseringar kring vad som kännetecknar professionalitet i socialt arbete och identifierade etiska aspekter
- 4) en diskussion där ni kopplar det som framkommer till kurslitteratur samt till erfarenheter från bemötandedagen

Använd och referera till kurslitteraturen. Skriv 4–5 sidor, exklusive försättsblad, referenser och bilagan med intervjuguide. Skriv vilka i gruppen som varit delaktiga med uppgiften och om någon inte varit delaktig.

Det skriftliga arbetet namnges enligt er grupp och lämnas in både via Inlämningsfunktion på Lisam ”Vad är professionalitet?” (INL1) och laddas upp i anvisad mapp på samarbetsytan senast kl. 11:00 dagen innan seminariet. Det är säkert uppskattat av era kursare och lärare om ni är lite tidigare än så. Innan seminariet läser ni den skriftliga inlämningen som den grupp gjort som ni ska ge återkoppling på (se flödesschema nedan under ”Vad är professionalitet?” SEM1) och skriver ner reflektioner samt frågor som ni tar med till seminariet.

Under seminariet ger ni varandra återkoppling på uppgiften. Ni får också en kort återkoppling av rättande lärare som publiceras på Lisam.

För att bli godkänd på momentet krävs aktivt deltagande i hela momentet, både förberedelse, intervjuer samt skriftlig grupp rapport. Den student som är frånvarande från hela eller delar av momentet, eller får underkänt, får en komplettering som meddelas på Lisam.

Färdighetsträning: Bemötandedag (FÄR3)

Under Bemötandedagen kommer ni i tvärgrupper att få träffa och genomföra en samtalsliknande öppen intervju med en eller flera personer som har/har haft kontakt med professionella inom till exempel socialtjänst, funktionshinderområdet, kriminalvård, hälso- och sjukvård, äldreomsorg mm.

Personerna är vidtalade om att träffa er på överenskommen tid enligt särskilt schema. Information om tvärgruppsindelning, dag/tid och lokal för intervjun samt aktuell intervjuperson finns i mapp "Bemötandedag" på LISAM. Det är avsatt en timme för mötet.

Förberedelse i arbetsgruppen efter introduktionen

Inför mötet förbereder arbetsgruppen frågor/teman som ni vill samtala omkring med de personer ni träffar. Fokus vid intervjun ska vara på personens erfarenheter och upplevelser av bemötande i sina kontakter med professionella inom socialt arbete/ verksamheter inom välfärdssektorn, hur hens kunskaper och erfarenheter har tagits tillvara eller borde ha tagits tillvara och deras möjlighet till inflytande/medverkan och delaktighet i dessa kontakter och planering. Det är med andra ord inte tänkt att fokusera på personens eventuella problembild även om detta kanske också kommer upp. Här får ni möjlighet att öva er i att styra samtalet dit ni vill, så att ni får den information som ni behöver.

Bemötandedagens genomförande

Ni kommer att indelas i tvärgrupper (aktuell tvärgruppsindelning och schema/lokal finner ni på Lisam). Det är ni som är värdar för mötet och ansvarar för att inleda, hålla i samtalet och avsluta samt skapa ett gott kommunikationsklimat. Introducera gärna med en kort presentation av vilka ni är, något om pågående kurs och syftet med samtalet. Här kan ni i förväg ha bestämt vem som gör vad (det finns en kvart avsatt för planering innan själva samtalet).

Anpassa frågeställningarna och ert ordval till den/ de personer som ni träffar. Några av gästerna är "proffs-informanter" och vana att berätta om sina erfarenheter för studenter och andra. Ni kan också möta någon som är mindre van. Reflektera över vad som främjar ett gott samtal och hur ni kan leda detta. Ett tips: be gärna om exempel på någon konkret situation, hur det upplevdes/kändes och vad som var bra och vad som kunde varit bättre/borde gjorts annorlunda. Följdfrågor när det behövs. Här kan ni också öva er förmåga att styra samtalet dit ni vill, så att inte fokus hamnar på fel saker.

Erfarenhetsutbyte och diskussioner samt efterarbete i arbetsgruppen

Direkt efter samtalet/intervjun skriver ni individuellt ner och sammanfattar det ni fått ta del av under mötet samt egna tankar och reflektioner kring detta.

I arbetsgruppen presenterar ni sedan var och en de medtagna sammanfattningarna samt lyfter egna reflektioner och erfarenheter från samtalen. Detta för att ni ska utbyta erfarenheter och kunskaper med studenter som träffat andra personer. Diskutera därefter det ni tagit del av och relatera till kursens teman professionalitet och etik samt begrepp som inflytande, delaktighet, empowerment, makt etcetera. Koppla till kurslitteratur och gärna andra källor som ni anser är relevanta, som till exempel föreläsningssanteckningar och kunskaper från tidigare kurser under utbildningen.

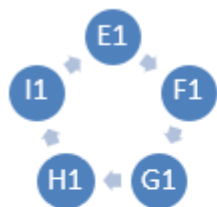
Skriv närvarolista vid träffen och notera även om någon var frånvarande. Lämna in listan i INLÄMNINGAR på Lisam.

För att bli godkänd på momentet krävs aktivt deltagande i hela momentet, både förberedelse, samtal och efterföljande diskussion/erfarenhetsutbyte samt underlag. Den student som är frånvarande från hela eller delar av momentet, eller får underkänt, får en komplettering som meddelas på Lisam.

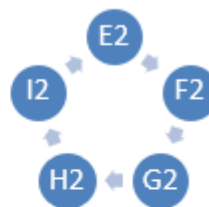
Seminarium: Vad är professionalitet (SEM1)

Inför seminariet behöver arbetsgruppen dela upp sig i två grupper (nedan kallade 1 och 2) då ni ska redovisa ert arbete var för sig i dessa två grupper. Indelningen gör ni själva. Seminariegruppen kommer att bestå av fyra arbetsgrupper och dessa ska återkoppla på varandra enligt nedan, (E1 återkopplar på F1, F1 på G1, osv.)

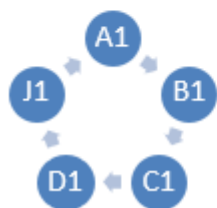
Seminariegrupp 1

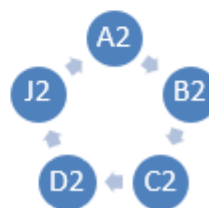
Seminariegrupp 2

Seminariegrupp 3

Seminariegrupp 4

Vid seminariet presenterar varje grupp sitt arbete för övriga deltagare. Välj lämplig presentationsform där ni kan åskådliggöra vad ni funnit, gärna kring något som ni fann viktigt och/ eller förvånande i era resultat. Det kan förhoppningsvis göra diskussionerna under seminariet än mer varierade och intressanta. Öva er i att problematisera kring era resultat. Planera även för, och ge utrymme för, en gemensam diskussion kring de frågor ni vill lyfta och de frågor och reflektioner som åhörarna har med sig. Ni behöver alltså även förbereda diskussionsfrågor.

Grupperna kommer att få ge återkoppling på varandra på innehåll och genomförande. Återkopplingen är tänkt som hjälp och stöd för vidare utveckling. Ni kan ta utgångspunkt i följande guide för feedback för muntligt moment, se nedan. Ni behöver inte fylla i det utan ha det som utgångspunkt för er återkoppling.

Seminariet är ett lärtillfälle och en examinationsform. För att erhålla godkänt resultat vid seminariet krävs aktivt deltagande. Detta innebär att alla deltagare måste delta inte bara i presentationen av det egna arbetet utan också återkoppla på varandra.

Seminarium: Professionalitet Etik och Interprofessionell samverkan (SEM4)

Integration med grund- samt förskoleläraryrket. Professionsperspektiv på orosanmälan.

Medverkande: Barnafrid, som är ett nationellt kunskapscentrum med uppdrag att samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. De har ett regeringsuppdrag som tilldelades Linköpings universitet 2015 och tillhör Institutionen för klinisk och experimentell medicin på Campus US i Linköping.

Medverkar gör även studenter från läraryrket.

Förberedelse: Inför denna dag ska ni se följande film som Skolverket tagit fram, om samverkan mellan Socialtjänst och skola vid orosanmälan: [Orosanmälan - YouTube](#). Länken kommer även att finnas på Lisam.

I det här momentet kommer du under en halvdag att få samverka med studenter från läraryrket. Passet inleds med en föreläsning från Barnafrid. Då får ni även träffa lärare från de olika programmen. Därefter fortsätter arbetet i mindre tvärgrupper kring ett tilldelat fall som berör orosanmälan. Lärare kommer att gå runt i grupperna och finnas tillgängliga. Återsamling sker avslutningsvis i helgrupp för avstämning och gemensam diskussion.

Syftet med momentet är att nå ökad kunskap om arbete med utsatta barn samt att synliggöra den egna och andras professionella förmåga, kunskap och professionella roll. Detta genom problemlösande arbete i tvärprofessionella grupper, bestående av studenter från både läraryrket och socionomprogrammet.

Om någon har behov av att byta pass/ dag så kan det gå bra under förutsättning att ni hittar en annan socionomstudent att byta med. Meddela bytet till kursansvarig.

För betyget godkänd krävs närvaro och aktivt deltagande under hela eftermiddagen. Vid frånvaro på grund av sjukdom eller vård av barn kommer du att få göra en ersättningsuppgift. Se information på Lisam.

Färdighetsträning: Reflekterande team (FÄR2)

Under kursen skall ni genomföra två tillfällen med Reflekterande team.

Innan ert första Reflekterande team skall ni sammanställa en kortare presentation av er själva. Ni tar utgångspunkt i er egen professionella utveckling och får gärna presentera vilket område av socialt arbete ni är intresserade av att göra VFU inom. Lyft fram vad ni är intresserade att lära er mer om samt era förväntningar på den kurs ni nu går på. Ni väljer sen själva vad ni vill lyfta i presentationen. Senast en vecka innan det första tillfället ska era presentationer samt ert nya gruppkontrakt finnas uppladdat i ert grupprum på Lisam. Aktuell lärare kommer att ta del av dessa och det är också dessa lärare som följer er i VFU-kursen nästkommande termin.

Inför ert första Reflekterande team ges en föreläsning som beskriver bakgrundstanken och genomförandet av Reflekterande team som handledningsmetod. **Föreläsningen är obligatorisk.** En kortare beskrivning av och syfte med Reflekterande team finns på Lisam.

Inför varje tillfälle med reflekterande teamen ska var och en ha förberett sig genom att ha med sig en situation, fundering, reflektion som ni vill lyfta och få gruppkamraternas reflektioner kring. Det ska utgå från något av följande områden:

- VFU (farhågor/förväntningar)
- Att möta starka känslor, egna och/eller andras

Frånvaro från Reflekterande team kan endast kompletteras med uppsamlingstillfälle. Anmälan till uppsamlingstillfället som ligger i slutet av kursen (se schemat) görs via Lisam.

Färdighetsträning: Interprofessionellt arbete (FÄ10), Socialt arbete och konst

Syftet med färdighetsträningen är framförallt att bli inspirerad till samverkan mellan konst och socialt arbete. Du får prova på att arbeta med konstnärliga metoder som en inblick i det framväxande samverkansbehovet mellan socialt arbete och konst.

Förberedelse: Ni förbereder er genom att lyssna på föreläsningen *Konst och Samverkan* med Louise Thorén Lagerlöf som även är läraren under färdighetsträningen. Läs även kapitlet:

Alfreds, Lott & Åberg, Charlotte (2017) "Social sculpture through dreams and conversations: Creating spaces for participatory and art-based methods". I: Livholts, Mona & Bryant, Lia (red.) *Social Work in a Globalised World*. New York: Routledge (Kapitlet läggs ut på Lisam).

Innan färdighetsträningen ska du ha valt ett av de tre teman nedan att arbeta med och gjort klart din gestaltning/berättelse. Vi kommer att arbeta indelade i grupper utifrån ditt valda tema, så välj en berättelse/tema som du av etiska skäl/känslomässiga skäl känner dig bekväma att samtala med andra deltagare om.

1. Att leva i andra människors världar: Kläder berättar

Välj ett klädesplagg som illustration till temat "att leva i andras världar/att gå i en annan människas skor" kopplat till de utmaningar som kan förekomma inom socialt arbete internationellt. Klädesplagget ska gestalta ett empatiskt engagemang för andra människor i utsatta situationer. Ta med plagget till färdighetsträningen och berätta en kort (ca två minuter) berättelse som inspirerats av klädesplagget.

2. Att få ut det: Drömgestaltning

Skriv ner en dröm du haft eller något som du drömmer om. Drömmen ska representera en stark känsla, vision eller rädsla som du förknippar med socialt arbete. Skriv ner drömmen på ett papper med max 70 ord. Lagg sedan pappret i en genomskinlig burk. Vid färdighetsträningen kommer du sedan att få läsa upp det du skrivit för de andra gruppdeltagarna.

3. Att bryta med mönster av att veta/ kunna: Visuell gestaltning

Välj en bild eller ett fotografi som för dig representerar det som brukar benämnas en "utsatt grupp" i socialt arbete. Bilden du tar med och har valt ska vara en motrepresentation till hur du uppfattar att dessa människor kan skildras på ett negativt sätt inom media, populärkultur eller vetenskap. Förberedd en kort muntlig presentation av din bild och hur den kan möjliggöra andra sätt att se på en utsatt grupp.

Frånvaro från momentet kan endast kompletteras genom deltagande vid ett ersättningstillfälle. Anmälan till ersättningstillfället, som ligger i slutet av kursen (se schemat), görs via Lisam.

Färdighetsträning: Workshop Professionell utveckling och relationskompetens (FÄR8)

Syftet med workshopen är att, i grupp och individuellt, ge utrymme för och möjlighet till reflektion kring hur man kan förstå, tolka och hantera konflikter samt att möta starka känslor och utsatthet (egna och/eller andras) i möten med andra människor samt att reflektera kring fortsatta kunskaps- och utvecklingsbehov.

Inför workshopen

Läs de angivna kapitlen i Lennér-Axelson & Thylefors (2013) samt boken av Carlander & Wedeen (2019).

Som inträdesbiljett till workshopen skall du senast dagen innan ha lagt in ett dokument (1–2 sidor) med ditt namn i gruppens mapp på Lisam där du skrivit ned:

- egna reflektioner från respektive bok kring vad du särskilt tar med dig/ blivit berörd av
- minst en diskussionsfråga/or från respektive bok

Referera till litteraturen och det underlättar om du anger sidhänvisning

Under workshopen

Träffas ni i arbetsgruppen där samtliga har till uppgift att utifrån inträdesbiljetterna presentera och sedan samtala kring de reflektioner var och en har med sig från respektive bok. Ni skall även föra en diskussion utifrån de diskussionsfrågor ni har med och som väckts utifrån litteraturen.

Utvärdera och diskutera därefter gruppens samarbete under kursen och eventuella behov av att utveckla ert gruppkontrakt för att fortsatt bidra till er gemensamma professionella utveckling.

Gemensamt reflekterar ni sedan utifrån den genomförda kursen över vilka kunskaper (fakta-, teoretiska - samt erfarenhetskunskaper), vilka färdigheter samt vilka förhållningssätt som ni som socialarbetare behöver för att förstå, möta och hantera olika situationer i verksamheten.

Aktuella lärare kommer ”på besök” till de olika grupperna under momentets genomförande.

Efter workshopen

Din uppgift direkt efter workshopen blir att inför den kommande VFU-kursen individuellt och skriftligt reflektera över

- Vad har Du med dig i form av styrkor, kunskaper och färdigheter?
- Vilka färdigheter och vilka förhållningssätt behöver Du utveckla?
- Vilka kunskaper (fakta, teoretiska, erfarenhetsmässiga) behöver Du inhämta?

Sammanfatta på 1,5–2 sidor de kunskaps- och utvecklingsbehov som du under kursen upptäckt hos dig själv i relation till socionomrollen. Referera till berörd litteratur när det är aktuellt, med andra ord när du har tagit stöd i litteraturen för att reflektera över din egen utveckling. Denna sammanfattning lägger du in under inlämningar på Lisam. Du sparar även ner dokumentet i din Reflektionsportfölj på din One Drive där du tidigare sparar ner dina reflektionsdokument vid terminens slut.

Frånvaro från momentet kan endast kompletteras genom deltagande vid ett ersättningstillfälle. Anmälan till ersättningstillfället, som ligger i slutet av kursen (se schemat), görs via Lisam.

Färdighetsträning: Kris och katastrofarbete (FÄR7)

Medverkande lärare: Valborg Jansson, socionom verksam vid Katastrofmedicinskt centrum, KMC i Linköping. Dagen genomförs på plats på Campus.

Förberedelse: Läs den pdf-fil med fokus på psykologisk första hjälp, som finns att tillgå på Lisam i kursdokument. Den kommer du att ha nytta av under eftermiddagens färdighetsträning.

Detta är en utbildningsdag som startar med en introduktionsföreläsning av Valborg Jansson. (Observera att föreläsningen är obligatorisk!) Föreläsningen berör hur ett strategiskt arbete kring krishändelser kan se ut, samverkan mellan berörda organisationer, psykologisk första hjälpen samt vilka insatser som kan bli aktuella vid ett stort antal drabbade. Föreläsningen kommer även att ta upp hur du som socionom kan påverkas av en allvarlig händelse.

I fokus för färdighetsträningen står krissituationer vid komplexa händelser - teori och praktik. Vid Katastrofmedicinskt centrum, KMC i Linköping där Valborg Jansson är verksam, så arbetar man bland annat med utbildning av olika professioner i samverkan vid krissituationer. För att synliggöra krisstödsinsatser/ socionomernas roll i olika omhändertaganden i samband med kris och katastrofsituationer har man utvecklat ett simulerings- och utbildningsmaterial för träning och övning av psykologiskt omhändertagande och samordning vid allvarlig händelse.

Färdighetsträningen inleds med en sammanfattning av viktiga begrepp som tagits upp under den inledande föreläsningen. Därefter kommer ni att arbeta med simuleringsverktyget Emergo Train System krisstödsmaterial i grupp. Vi kommer att arbeta med verktyget i en något modifierad form. Färdighetsträningen börjar med en demonstration av materialet. Därefter kommer du att få en fiktiv händelse beskriven. Det har inträffat en traumatisk händelse och du som socionom möter dessa personer som är drabbade av händelsen. Du ska bedöma vilka insatser personen är hjälpt av och kommer att få göra detta med simuleringsverktyget Emergo Train System. Du ska också bedöma vilket uppföljningsbehov personen har. Under färdighetsträningen ges möjlighet till handledning av de medverkande lärarna. Dagen avslutas med en gemensam diskussion/ reflektion i större grupper.

Hur arbetet ska genomföras får du instruktion om vid dagens början.

Aktiv medverkan krävs för godkänt betyg vid färdighetsträningen. För betyget godkänd krävs närvaro och aktivt deltagande under hela passet.

Detta moment bedöms inte kunna ersättas med skriftlig uppgift och av resursmässiga skäl ges det inte som ersättningstillfälle. Om du missar detta tillfälle behöver du anmäla dig tillfället vid

nästa kursomgång. Kontakta i så fall utbildningsadministratörerna så kan de lägga in dig i nästa kurstillfälles Lisam-rum.

Seminarium: Interprofessionellt arbete, litteraturseminarium (SEM2)

Syftet med seminariet är att du ska ges möjlighet att förvärva fördjupade kunskaper om teorier kring samverkan och interprofessionell kompetens som du kan använda och tillämpa både under kursens följande moment och i arbetet med hemtentamen. Seminariet genomförs både individuellt och i tvärgrupper.

Du förbereder dig individuellt genom att ta del av den obligatoriska kurslitteraturen och artiklarna nedan. Utifrån litteraturen formulerar du en diskussionsfråga som du laddar ned på samarbetsytan på Lisam senast dagen innan seminariet. Du ska även vara redo att under seminariet kort presentera dina tankar kring perspektiv på samverkan utifrån kurslitteraturen.

Aktuella artiklar:

Dunér, A. & Wolmesjö, M. (2015) "Interprofessional Collaboration in Swedish health and social care from a care manager's perspective". *European Journal of Social Work* 18(3): 354-369.

Grape, O. (2023) *Samverkan inom och mellan människobehandlande organisationer*. I: Johansson, S., Dellgran P. & Höjer, S. (red) *Människobehandlande organisationer*. Natur & Kultur: Litauen

Hall, P. (2005) "Interprofessional teamwork: Professional cultures as Barriers". *Journal of Interprofessional Care*, 19 (sup1): 188-196.

Vid seminariet diskuterar ni samverkan i tvärgrupper. Med utgångspunkt i den litteratur ni läst samt annan relevant kunskap som ni tillägnat er under utbildningen, reflekterar ni kring någon eller några av de frågor som gruppmedlemmarna tagit med sig till seminarietillfället. (Här kan ni med fördel även knyta an till den intervju som ni genomfört med en student från en annan professionsutbildning.) Ni bestämmer själva hur seminariet ska läggas upp; vilka frågor ni ska diskutera, vem/vilka som eventuellt ska vara diskussionsledare etcetera. Under seminariet kommer lärare att cirkulera och ta del av era diskussioner.

Seminariet avslutas med en gemensam diskussion där ni samlas i en större sal tillsammans med lärare (se schemat).

Efter seminariet sammanfattar du dina reflektioner kring samverkan utifrån litteraturen samt diskussionerna under seminariet, i ett dokument på max 1 sida. Inkludera din diskussionsfråga och referenser i dokumentet. Dokumentet lämnas in i Lisam. Deadline framgår i schemat.

För godkänt på momentet krävs aktivt deltagande vid seminariet och inlämnat reflektionsdokument som uppfyller kriterierna angivna ovan.

Ersättningsuppgift: Om du inte uppfyller kriterierna för G eller om du på grund av sjukdom eller vård av barn inte kan delta vid seminariet tas momentet igen genom att du skriftligt redogör för två valda frågor samt skriftligt reflekterar över dessa på 2 sidor. Viktigt att du refererar till kurslitteraturen samt anger referenser (utöver de två sidorna). Inlämning i Lisam.

Färdighetsträning: Samordnad individuell plan (SIP) (FÄR5)

Förberedelse: Läs igenom rapporten ”Använd SIP.” (se länk nedan). Vill du veta mer om SIP och även SIP riktat till andra målgrupper än vuxna och äldre har du mer information i den andra länken. Där finns även en kort introducerande film om SIP som kan vara bra att ta del av.

[Använd SIP - Ett verktyg vid samverkan, Version 3.0 - SKR](#)

[Samordnad individuell plan, SIP - SKR](#)

Du förväntas även inför föreläsningen att ha läst artikeln;

Nordström, Erik, Josephson Irene, Hedberg Berith & Kjellström Sofia (2016) Agenda för samverkan eller verksamhetens agenda? - Om professionellas erfarenheter av samverkan enligt samordnad individuell plan. *Socialvetenskaplig tidskrift*. 23(1), s. 37-57.

Färdighetsträningen inleds med en introducerande föreläsning om så kallad Samordnad individuell plan (SIP) i halvklass. (Observera att föreläsningen är obligatorisk!)

Efter föreläsningen kommer ni att bli tilldelade en övning på plats som ni ska göra, och sedan återkoppla om övningen. För betyget G krävs aktivt deltagande i färdighetsträning och återsamling.

För betyget godkänd krävs närvaro och aktivt deltagande under hela passet.

Detta moment bedöms inte kunna ersättas med skriftlig uppgift och av resursmässiga skäl ges det inte som ersättningstillfälle. Om du missar detta tillfälle behöver du anmäla dig tillfället vid nästa kursomgång. Kontakta i så fall utbildningsadministratörerna så kan de lägga in dig i nästa kurstillfälles Lisam-rum.

Individuell hemtentamen (EXM1)

Examinationen är en skriftlig, självständig och individuell hemtentamen som består av ett antal frågor. I tentamen anges också de bedömningskriterier som rättande lärare och examinator använder sig av. Både den individuella hemtentamen och bedömningen utgår från kursens lärandemål. Hemtentamen är en individuell uppgift där samarbete inte är tillåtet. Det är inte heller tillåtet att använda AI eller liknande verktyg. Generell information om examination samt om plagiering finns i Programhandboken eller på Liunet Student.

Hemtentamen kommer att genomföras via LISAM. (Det innebär att du *inte* behöver anmäla dig innan.) Se schemat för datum och tider. Hemtentamen administreras via inlämningsfunktionen på LISAM för att du som student ska vara anonym under rättningen av din examinationsuppgift. Du lämnar in din tentamen via inlämningsfunktionen och där är ditt namn inte synligt för vare sig lärare eller administrativ personal. Först efter att tentamen är granskad och bedömd så upphävs anonymiteten. Utförliga instruktioner hur du genomför en inlämning finns på LISAM. Datum för omtentamen läggs ut på Lisam.

Allmän information

Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation

Har du rätt till särskilt stöd genom beslut från koordinators för studenter med funktionshinder ska du inför *varje termin* skicka in ditt beslut till adm.socialarbete@ikos.liu.se. **Du ska också informera varje kursansvarig i samband med kursstart.** Har inget intyg inkommit 10 dagar före tentamens startdatum gäller ordinarie inlämningsförfarande.

Information om undervisning och arbetsformer

Information om undervisning och arbetsformer så som föreläsningar och seminarier finns i programhandboken. Men några punkter som är viktiga att notera är att:

- Universitetsstudier bygger på eget ansvar för sitt eget lärande.
- Arbetsgruppen är viktig och arbete i arbetsgruppen ska prioriteras.
- Ej schemalagd tid är tid för individuella studier eller studier i arbetsgruppen. Ej schemalagd tid är inte detsamma som ledighet. Du som student förväntas ägna dig åt dina studier även icke schemalagd tid.

Det är viktigt att vara med på kursintroduktionen. Som det står i programhandboken: *”Vid kursintroduktionen förklaras upplägget av kursen från lärandemål till examination. I Studiehandledningen finns mycket av den informationen, men vissa saker kan behöva ytterligare förtydliganden och kursintroduktionen ger möjlighet att ställa frågor, exempelvis om examinationer. Vid kursintroduktionen tas även upp vad som framkommit i tidigare kursvärdering och även lärargruppens reflektioner och tidigare erfarenheter. Synpunkter och erfarenheter kan ha lett till en del förändringar i upplägget av kursen”.*

Studentinflytande via Lärandedialog och Studentråd

I mitten på varje kurs ska en Lärandedialog äga rum. Tid och lokal finns anslaget på schemat. Vid Lärandedialogen har du som student tillsammans med dina kurskamrater möjlighet att diskutera ditt eget lärande i relation till kursens lärandemål och hur upplägg, innehåll och arbetsformer/moment stödjer ditt lärande.

Inom varje årskurs utses 2 eller 3 kursrepresentanter som för fram årskursens synpunkter vid studentrådet. Studentråd organiseras två gånger per termin.

Kursrepresentanterna ansvarar för Lärandedialogen. Kursansvarig är med för att både svara på frågor och få svar på egna frågor kring hur kursen fungerar. Alla tjänar på en god dialog mellan studenter och ansvariga på kursen om hur lärandet kan stöttas och utvecklas på bästa sätt. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att ramarna för programmet och respektive kurser sätts bland annat av Högskoleförordningen och det lokala regelverket på Linköpings universitet. Vi har våra examensmål att uppnå och dessa är nedbrutna i lärandemål. Det finns ett regelverk för hur utbildning får genomföras och det finns givna ekonomiska ramar att förhålla sig till. Men inom det handlingsutrymme som finns kan kursen utvecklas och det görs bäst mellan lärare och studenter tillsammans.

Kurslitteratur och referenslitteratur

En sammanställd lista med den obligatoriska kurslitteraturen finns på kursens Lisam-sida. Litteraturlistan hittas även via Liunet student. Om det i litteraturlistan eller i

studiehandledningen anges referenslitteratur så är det förslag på litteratur som kan användas som komplement till den obligatoriska litteraturen (referenslitteraturen ersätter inte obligatorisk litteratur).

Kursvärdering

Kursvärdering är viktig och inom universitetet har vi en skyldighet utveckla vårt arbete i förhållande till utbildningsplan, kursplaner och examinationsrätt. Vid kursens slut kommer en kursvärdering att sändas ut genom kursvärderingssystemet Evaluate eller så kan du använda QR koden här nedan. Du har 15 dagar på dig att fylla i värderingen. När värderingstiden är slut kommer du att få tillgång till en rapport som redovisar kursvärderingens resultat. Läraren kommer också göra en återkoppling om resultatet på kursens Lisam-sida.

Schema

Schema med lokaler publiceras i på webben. Länk finns på kursens Lisam-sidan. Följ uppdateringar av schemat inför och under kursens gång.

Vad är en disciplinförseelse?

Vad som är tillåtet och otillåtet kan variera mellan olika kurser och kursmoment. Som student är det ditt ansvar att ta del av information om vad som är tillåtet och inte tillåtet vid en examination. Vid osäkerhet är det alltid bättre att fråga läraren för att undvika missförstånd.

Främst är det tre händelser som blir frågor för Disciplinnämnden och dessa är frågor om plagiat, vilseledande (fusk) och störande av undervisning.

Plagiat är när det på olika sätt kan framstå som att de är du som skrivit texten fast den i själva verket kommer från någon annan. Det kan vara hela eller delar av text där det inte framgår vad texten kommer ifrån genom referering och citatmarkering.

Vilseledande dvs fusk kan till exempel vara otillåtet samarbete när uppgiften är individuell eller att ta med en "fusklapp" till salstentamen. Det räcker med ett försök att vilseleda för att disciplinär åtgärd ska kunna vidtas.

Disciplinära åtgärder kan även vidtas mot studenter som stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen. Även händelser där en student utsätter en annan student eller en arbetstagare vid universitetet för trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) skall anmälas till Disciplinnämnden.

För att upptäcka plagiat kan en examinator med hjälp av granskningsverktyg jämföra en students text med andra texter. Vid misstanke om plagiat, vilseledande eller då student stör

undervisningen är examinatorn skyldig att anmäla detta till Linköpings universitets Disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om disciplinära åtgärder.

Norrköpings campusbibliotek utbildar och stöttar er studenter med mer information kring detta. Du kan även läsa mer om Fusk och Plagiat på Liunet student samt i Programhandboken.

Upphovsrätt

Universitetsläraren har upphovsrätten till det material som skapas i tjänsten till exempel utbildnings- eller forskningsmaterial. Det finns därmed inga krav att läraren måste distribuera föreläsningsunderlag i samband med ett undervisningstillfälle. Om läraren delar med sig av detta material har studenter inte rätt att sprida det vidare. Att distribuera någon typ av undervisningsmaterial som strider mot Upphovsrättslagen kan medföra rättsliga påföljder. Enligt rektorsbeslut (Dnr LiU-2012-00312) gäller att Ljudupptagning, fotografering, filmning och liknande inspelning av föreläsningar, seminarier och andra undervisningssituationer inte är tillåten. Men den enskilde läraren har möjlighet att vid undervisningstillfället uttryckligen ge behörig deltagare i undervisningen tillstånd till ljudupptagning, fotografering eller filmning vid det aktuella undervisningstillfället. Läraren ska i sitt beslut särskilt beakta på vilket sätt ljud- eller bildupptagningen kan påverka interaktionen mellan studenter och lärare. Särskild hänsyn till studenterna ska tas i undervisningssituationer som till stor del bygger på studenternas medverkan, som exempelvis seminarier, basgruppsarbete och redovisningssituationer. Den enskilde läraren fastställer de villkor som ska gälla för inspelningen, exempelvis att endast ljudupptagning får ske.

Studenter med funktionsnedsättning, som med anledning av denna behöver särskilda hjälpmedel, äger rätt att göra ljud- och bildupptagning. Detta får endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Sådant behov ska meddelas i god tid före föreläsningen. Det är den enskilde studenten som har ansvar att vid förfrågan uppvisa intyg om sådant behov, utfärdat av koordinator för studenter med funktionshinder vid Linköpings universitet. Ljudupptagning, fotografering och filmning som vid ett givet tillfälle har godkänts innebär inte en rätt för student eller annan som svarar för sådan upptagning att sprida, tillgängliggöra eller på annat sätt använda upptagningen för annat än sitt personliga studieändamål. Dessa regler påverkar inte universitetets möjligheter att som ett led i universitetets verksamhet spela in, fotografera och filma föreläsningar och andra undervisningssituationer.

Upphovsrätten är även viktig att tänka på vad gäller användning av text, figurer, modeller och bilder från litteratur samt elektroniskt publicerat material.

Pandemirestriktioner

Under pågående pandemi måste det finnas beredskap i verksamheten för att kunna anpassa sig till förflyttningar mellan olika pandeminivåer. Detta kan innebära att planerad campusundervisning kan komma att ske i hybridform (dvs vissa moment förläggs på distans) eller helt på distans. Kursansvarig kommer meddela om sådana förändringar på kursens Lisam-sida. Att hålla avstånd, tvätta händerna, stanna hemma vid symtom och vaccinering är fortfarande de främsta åtgärder för att förhindra smittspridning.

Vid hybrid eller distansläge måste studenten:

- ha tillgång till dator med kamera och använda kamera i undervisningssituationer
- tänka på att vara lämpligt klädd (tex ej morgonrock)

- tänka på att befinn sig på en lämplig och ostörd plats och eventuell ”sekretess”
Som vid alla seminarier förväntas samtliga deltagare förbereda sig och delta aktivt i samtal och diskussioner.